

MASKA I DISANJE

SLAVKO ALMAŽAN

SVET JE VEĆ UPOZNAT SA PESMOM

Van svake sumnje svet je već upoznat sa pesmom
I zato se ponaša čudnovato sa njenom vatrom

Čovek ulazi u pesmu bez povratka
Nada se da će sresti svoje lice i svoje stolice

Ponekad nam se čini da je pesma tuđi lik i tuđa senka
I da nas san otima i nudi svoj konačni oblik
Dok prastarim ponašanjem
Pokušavamo da putujemo sa novim tekstovima

Tiho i nevešto život ulazi u pesmu
Grad mu raste na ramenu kao mladež

DIFFERENTIA SPECIFICA

Sve je različito i sve je zaokret
Iskustvo nudi svoj ključ *Differentia specifica*
Više nikada nećemo biti sinovi nećemo osporavati svoju prošlost
Odrasli smo među idejama i treba videti da li je to bio početak

O našem rođenju doznajemo s one strane citata
Naizgled fragmentarno u tišini sintetičkog sna
Bez ijedne poetske sugestije bez mimike

Stvarnost u detinjstvu nije imala dva kraja
Kamen se nije razlikovao od vode pesma od tame
Sve je bilo plač a plač jedini razgovor sa vazduhom

Rasli smo pred nepoznatim u neobičnim proprocijama
Od usta do usta oči su tražile svoje nebo
Toplota i hladnoća nas je podsećala na dan i noć

Gde ćemo stići našim neprijatnim pitanjima
Kako ćemo se ponašati u budućim lomovima i nemirima
Ko će nas poniziti ko će nam nepoznato prepoloviti

Već sutra neke knjige nećemo više moći da otvaramo
Na licu neki koreni tražiće svoje senke
Žena će hvaliti reči menjače redosled stvari
Huomq novus Ars nova reći će

Pas i mačka ostaće neosetljivi na spajanje vokala

UVOD U ČAROLIJU

Gledao sam čoveka kako hoda starim napuštenim ulicama
Kao da je želeo da sakuplja senke ili vlagu sa zidova
Imao je čudan izraz lica i neobičan hod
Ponekad bi se sasvim približio zidu
Dugo gledao veštinu senke i razgovarao sa njom

U danima prepunim vlage dodirnuo bi zid dlanom
Pokušao da sazna sve o ukusu i ravnodušnosti
Ulica je sa njegovim prusustvom dostigla stepen dostojanstva
I pretvarala se u nešto što nije bilo moguće opisati
Senke i vliaga postale su odjednom deo nečega
Što je posedovalo moć svetla

Jednom je pokretom suzdržanim pokušao da dotakne sećanje
Nije bilo straha ni bestidnosti u njegovom ponašanju
Sve se prisećalo sveta koji je postojao pre ovog uvoda u čaroliju

ODNOS PREMA PRVOM ČITANJU

Gurati tačku ispred sebe
Prema izvoru zatim prema korenu
Ne pitati kako će ko gledati
Kako će nam navike menjati masku

Neka vrsta stenografije opisivaće naša kolebanja
Odnos prema prvom čitanju biće deo naše biografije
Deo ravnodušnosti prema senkama i pretapanjima

Prilikom prvog čitanja čovek gubi svoju težinu
Teško nalazi sebe u tuđim rečima
Konceptija lirike zahteva dosta leda
Sve joj je tesno pretesno
Burma joj na rečima smeta

Koren joj se pred očima suši
Sestra joj se za senku udaje
Ravnotežu ne može da savlada

Odnos prema prvom čitanju biće kost u grlu brava u snu
Kao da stena nad stenama diše
Pesnička iskustva stoje licem u lice
Dok se čitalac opredeljuje i odriče svog nasleđa
Ali nikada se jedna obala sa drugom neće sastati
Nikad više stari vetar neće namignuti

Prvo čitanje je deo disanja i deo uspomene
Ostalo je grupna iluzija koja sazreva i pada
Na svoje četiri mačje noge
Pada sa rečenice na rečenicu sa potiljka na koleno

IZLAZAK SENKE IZ STIHA

Posmatraš i vidiš šta vetar nosi
I sve što dotakne tvoj pogled ubrzo iščezava
Ponekad se planina ruši u tvoje sećanje
Reka napušta svoje korito i nosi tvoje ruke
Samo jednostavna prolaznost svedok ti je i opomena

Tvoje telo ispisuje na vetru trag budućeg objašnjenja
Grotoskne radosti posmatraju svog čoveka
Proganjaju ga dok mu senka ne izade iz stiha

Izbacili smo priče i sumnje
Ali se još uvek retorika suprostavlja svetu pesme
I zato je nemoguće razumeti let ptice koja se pretvara u tačku
Iz koje se pojavljuje kap kiše
Koja do večeri iščezne iz našeg pamćenja

OPASNOST PAMĆENJA

Sve što se oko nas dešava to pamtimo
Pamte se vatre i igre
Fonetika krika bola i plača
I sve što se pamti lepi se za kičmu i za tabane
I kako ćemo se osloboditi pamćenja niko nas ne uči

Mudrost je u zaboravu reče gavran u letu
Zaboravljajući da leti uspravno
Mudrost je u zaboravu reče riba
Zaboravljajući da pliva po travi

Počelo je da bude zanimljivo i da miriše na ludost
Svi su sve pamtiti i postojala je opasnost
Da se ništa ne može zaboraviti
Naša dikcija to nije mogla objasniti
Osim mudrosti ništa nije čeznulo za tišinom
Ali mudrost je bila u knjigama a knjige zapečaćene
Trebalo je sami da nadamo medvedu šapu mogućeg zaborava

Postavili su veliko pitanje puno kamenja i magle
Kako zaboraviti ono čega smo se svi sećali
Kako zaboraviti detinjstvo i stara napuštena mesta
Nepročitane knjige i vreme koje naš je neprekidno ranjalo
Imena raznih pasa koji su imali svoje poreklo
Kako zaboraviti elemente i fenomene
Vrbe sa kojih smo skakali u hladnu reku detinjstva

Kako da zaboravimo da smo bili deca
I da ta deca nisu mogla zamisliti sadašnji lik našeg poraza
Iako ponekad dodirivahu budućnost u ogledalu

Knjiga je gotova može se pročitati
Zaborav leži u njenoj velikoj istini

MASKA I DISANJE

Nije ni trebalo da upotrebimo reči
Sve je bilo jednostavno kao da se nikad ništa nije dogodilo
Pad je bio nelzbežan

Stih je rastao do prirodne veličine
Lepota duha se nije mogla objasniti

Da li nada uvek dolazi po svoje jaje pitao je neko
Pitanje je udaralo o predmete o nove pesničke svesti
Kolebanje je tražilo svoju masku i svoje disanje
Samo je realnost bila zamišljena i željna dodira sna

Znali smo da padamo zagrljeni hladnim promenama lirike
Pitali smo se ko će izgovarati prvu reč
Naša nedoumica je razlikovala fikciju i sintaksu
I nije se znalo da li je prerano ili prekasno da se tumači spoljni svet